

Viešoji konsultacija dėl kultūros paslaugų tiekėjų ir gyventojams teikiamų kultūros paslaugų duomenų bazės sukūrimo

Kultūros paslaugų prieinamumo regionuose erdvinė analizė

2020 m. rugpjūčio mėn., Vilnius

KONTEKSTAS

Lietuvos regioninė politika siekia, kad kiekvienam Lietuvos gyventojui, nepaisant to, kur jis gyvena, būtų užtikrinta prieiga prie kultūros paslaugų. Kultūros paslaugų prieinamumas yra svarbus dėmuo regionų gyvybingumui paskatinti.

Kultūros sektoriaus duomenų trūkumas yra pirminė kliūtis norint pasiekti užsibrėžtų prieinamumo rodiklių kilimo. Dėl duomenų ir kompetencijų trūkumo Lietuvoje lig šiol nėra atliktos jokios erdvinės analizės kultūros paslaugų prieinamumui nustatyti. Nepamatavus situacijos, nėra įmanoma įsivardinti problemą ir nustatyti būdus jai spręsti. Šiuo tikslu vykdytas kultūros paslaugų prieinamumo regionuose projektas, kad surinkti kultūros paslaugų duomenis ir atlikti pirmąją Lietuvoje kultūros paslaugų GIS analizę. Projektas padės nustatyti, koks faktiškai yra kultūros paslaugų prieinamumas išreikštas teritoriškai, kokių kultūros paslaugų trūksta ir padės įžvelgti kur būtų efektyviausia didinti kultūros paslaugų prieinamumą.

KONSULTACIJOS TIKSLAS

Konsultacijos tikslas – surinkti naujausius duomenis apie visus aktyvius Lietuvos kultūros veikėjus ir jų teikiamas kultūros paslaugas gyventojams, kad būtų įmanoma atlikti tikslią erdvinę kultūros paslaugų analizę ir įvertinti kultūros paslaugų prieinamumą detaliais pjūviais. Surinkti duomenys bus atverti visuomenei. Tai bus viešai prieinamas sąrašas aktyvių kultūros veikėjų, ir sudarys galimybę ieškoti partnerių bendriems kultūros projektams regionuose įgyvendinti.

VIEŠOSIOS POLITIKOS PRIORITETAS

- LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plane įtraukta 2.4. Kryptis. Kultūros paslaugų prieinamumo didinimas visoje Lietuvoje.
- Lietuvos kultūros strateginiame dokumente „Kultūra 2030“ iškeltas pirmasis tikslas: „Nuosekliai įgyvendinti kultūros politiką siekiant visų kultūros sričių įtraukimo ir kultūros paslaugų teritorinio tolygumo.“ bei susiję uždaviniai: 2.2. Skatinti aukštos vertės ir įvairių raiškos formų kultūros prieinamumą visoje Lietuvoje. 2.1.5. Minimalaus vietos kultūros paslaugų prieinamumo standarto priežiūra.
- Nacionaliniame pažangos plane 7.2. Uždavinys: Didinti darbo vietų pasiekiamumą ir viešųjų paslaugų prieinamumą visiems. 7.2.7. Darbas: Kultūros paslaugų tolygumas ir prieinamumas regionų gyventojams.

KONSULTACIJOS DALYVIAI

- Savivaldybių kultūros skyrių atstovai:
 - 60 savivaldybių kultūros skyrių vadovų, kurie kuravo apklausos užpildymą visoje savivaldybės teritorijoje
- Savivaldybės pavaldumo kultūros įstaigos
 - 650 Lietuvos kultūros centrų įskaitant jų padalinius, filialus
 - 1200 Lietuvos viešųjų bibliotekų įskaitant jų padalinius, filialus
 - 80 daugiavfunkčių centrų
 - 160 muziejų ir teatrų
- Nevyriausybines ir privačios kultūros organizacijos

- 550 įvairių privačių ir nevyriausybinų kultūros organizacijų,
- 700 bendruomenių namų
- Valstybinės kultūros įstaigos
 - "Kauno IX forto muziejus"
 - Lietuvos etnokosmologijos muziejus
 - Lietuvos jūrų muziejus
 - Lietuvos liaudies buities muziejus
 - Lietuvos švietimo istorijos muziejus
 - Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejus
 - Lietuvos aviacijos muziejus
 - Maironio lietuvių literatūros muziejus
 - Šiaulių „Aušros“ muziejus
 - Trakų istorijos muziejus
 - Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus
 - Žemaičių muziejus „Alka“
 - Kauno apskrities viešoji biblioteka
 - Lietuvos aklųjų biblioteka
 - Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka
 - Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka
 - Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka
 - Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka
 - Šiuolaikinio meno centras
 - Koncertinė įstaiga Valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras "Trimitas"
 - Koncertinė įstaiga Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras
 - Koncertinė įstaiga Šiaulių valstybinis kamerinis choras "Polifonija"
 - Koncertinė įstaiga "Valstybinis choras "Vilnius"
 - Koncertinė įstaiga valstybinis dainų ir šokių ansamblis "Lietuva"
 - Koncertinė įstaiga Kauno valstybinė filharmonija
 - Klaipėdos dramos teatras
 - Valstybinis Vilniaus mažasis teatras
 - Lietuvos rusų dramos teatras
 - Valstybinis jaunimo teatras
 - Kauno valstybinis lėlių teatras
 - Kauno valstybinis muzikinis teatras
 - Valstybinis šiaulių dramos teatras
 - Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras
 - Juozo Miltinio dramos teatras
 - Vilniaus teatras "Lėlė"
 - Vilniaus pilių valstybinio kultūrinio rezervato direkcija
 - Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija
 - Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija
 - Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka
 - Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai
 - Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras
 - Lietuvos dailės muziejus
 - KĮ Lietuvos nacionalinė filharmonija
 - Lietuvos nacionalinis muziejus
 - Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus
 - Biudžetinė įstaiga „Lietuvos nacionalinis dramos teatras“
 - Nacionalinis Kauno dramos teatras
 - VŠĮ "Vilniaus Keistuolių teatras"
 - Viešoji įstaiga "Teatras MENO FORTAS"
 - Viešoji įstaiga "Baltijos cirkas"

Viešajai konsultacijai atlikti buvo nuspręsta suorganizuoti dvi apklausas. Siekiant surinkti naujausius duomenis ir tiksliai įsivertinti kultūros paslaugų situaciją, buvo parengta apklausa visiems savivaldybių kultūros skyriams, kad šie identifikuotų kur, kiek ir kokios kultūros paslaugos yra teikiamos gyventojams visoje savivaldybės teritorijoje. Buvo klausiamas veiklų skaičius bei

lankytojų skaičius iš kiekvienos kultūros organizacijos. Antra apklausa buvo parengta valstybinėms, Kultūros ministerijai pavaldžioms įstaigoms, kurios taip pat turėjo nurodyti vykdomas kultūros veiklas, bei į kokius centrus veža savo paslaugas gastrolių metu.

KONSULTACIJOS REZULTATAI

Savivaldybių kultūros skyrių apklausos rezultatai:

- **Tai pirmoji vieninga kultūros paslaugų duomenų bazė, patikslinta ir papildyta vietos savivaldos**

Apklauso dėka buvo sukurta pirmoji vieninga kultūros paslaugų duomenų bazė, kur sujungti duomenys iš skirtingų kultūros sektoriaus duomenų bazių buvo siunčiami tiesiogiai į savivaldybių kultūros skyrius, kad būtų peržiūrėti, patikslinami.

- **Surinktais duomenimis grįstas pirmasis Lietuvos kultūros paslaugų žemėlapis**

Apklauso būdu surinkti duomenys buvo iškart tiesiogiai pritaikyti atliekant pirmąją Lietuvoje kultūros paslaugų prieinamumo regionuose erdvinę analizę.

- **Duomenų dėka apskaičiuotas kultūros paslaugų prieinamumo rodiklis įrašytas į Nacionalinį pažangos planą.**

- **Detalus duomenys, išreikšti teritoriškai, kurių lig šiol niekur kitur nebuvo renkama**

Savivaldybių kultūros skyriai koordinavo duomenų surinkimą iš kultūros veikėjų esančių jų savivaldybės teritorijoje. Pačios organizacijos užpildė kitose ataskaitose niekur nepateikiamus skaičius: peržvelgė su Kultūros ministerija patvirtinto kultūros paslaugų paketo sąrašą ir pažymėjo, kurias iš tų paslaugų ar veiklų organizavo savo įstaigoje ar organizacijoje 2019 metais. Taip pat, detalai užpildė faktinį veiklų skaičių, lankytojų skaičių, ir nurodė kokia dalis jų auditorijos yra iš socialinės atskirties grupių (žmonių su negalia, vaikų, senjorų).

- **Šie duomenys pasiekė proveržį ir leido kvantifikuoti kultūros sektorių Lietuvos mastu**

Surinkta detali informacija ir apie pačią įstaigą – organizacijos biudžetas, darbuotojų skaičius, plotas skirtas kultūros veiklai vykdyti. Šie nauji tikslūs duomenys padeda kvantifikuoti kultūros sektorių ir įtvirtina kultūrą kaip integralią visuomenės dalį. Duomenys buvo pasidalinti atvirai ir dėl to pirmą kartą Lietuvos teritorijos bendrajame plane kultūros sektorius buvo visapusiškai įvertintas, bei įvertinta kultūros sukuriama vertė. Sukurtas šiais duomenimis grįstas kultūros paslaugų indeksas.

- **Privačių ir nevyriausybių kultūros organizacijų reprezentavimas kultūros statistikoje**

Tai naujais duomenys, kurių anksčiau neturėjome, ypač apie privatų ir nevyriausybinių sektorių, kuris puikiai reprezentuojamas surinktuose duomenyse – net 34 % visų apklauso būdu surinktų organizacijų yra privačios ar nevyriausybines organizacijos. Skirtingai negu pavaldžios ir biudžetinės įstaigos, šios kultūros organizacijos kitu atveju duomenų neteiktų ir nebūtų įtrauktos į kultūros statistiką.

- **Kultūros paslaugų duomenų bazė, vykdytos apklausos dėka, praplėsta net 3 kartus**

Surinkti duomenys praplėtė duomenų bazę net 3 kartus. Iš pradžioje žinomų 1,200 įstaigų, dabar turime 3,600 įvairių kultūros organizacijų ir įstaigų, bei informaciją apie visas jų teikiamas kultūros paslaugas ir lankytojų skaičius.

- **Valstybinių, Kultūros ministerijai pavaldžių įstaigų apklausa**

Pavaldžios įstaigos buvo papildomai klausiamos apie savo paslaugų mobilumą. Aukščiausio lygmens kultūros paslaugų, kaip profesionalaus scenos meno, prieinamumas visiems Lietuvos gyventojams yra itin svarbi tema. Apklauso dėka buvo surinkta ir susisteminta informacija apie visus išvažiuojamuosius koncertus, gastroles, kas leido pirmą sykį įvertinti kokia dalis Lietuvos gyventojų pasiekia nacionalinių ir valstybinių įstaigų paslaugas regionuose.

TOLIMESNI ŽINGSNIAI

Viešosios konsultacijos rezultatai bus naudojami analizuojant kultūros paslaugų prieinamumą regionuose ir nustatant kultūros paslaugų prieinamumo tikslus Regionų plėtros taryboms.

KONSULTACIJOS VERTINIMAS

Viešosios konsultacijos metu išpildyti visi jos plane numatyti įgyvendinimo rodikliai:

- Surinkti duomenys praplėtė duomenų bazę net 3 kartus. Iš pradžioje žinomų 1,200 įstaigų, dabar turime 3,600 įvairių kultūros organizacijų ir įstaigų, bei informaciją apie visas jų

teikiamas kultūros paslaugas ir lankytojų skaičius.

- Įgyvendintos 2 apklausos naujausiems duomenims surinkti
 - Su savivaldybių kultūros skyriais ir jų teritorijoje esančiais kultūros veikėjais
 - Su valstybinėmis, Kultūros ministerijai pavaldžiomis įstaigomis
- Apklausas atsakė 100 % (50 iš 50) valstybinių kultūros įstaigų, bei 100 % (60 iš 60) savivaldybių kultūros skyrių
- Užtikrintas tikslinių grupių reprezentavimas: duomenys surinkti iš valstybinių, savivaldybės bei privačių ir nevyriausybinių sektoriaus kultūros organizacijų, santykių – 34 % privačių ir nevyriausybinių sektoriaus, 62 % savivaldybės įstaigų, 4 % valstybinių įstaigų.

IŠMOKTOS
VIEŠOSIOS
KONSULTACIJOS
VYKDYMO
PAMOKOS

Rengiant viešąsias konsultacijas, ir ypač apklausą, yra svarbu palaikyti kontaktą su apklausos dalyviais ir padėti jiems užpildyti anketą teisingu būdu. Kad apklausos duomenys būtų surinkti laiku, svarbu siųsti priminimus ir tiesiogiai kontaktuoti su neatsakiusiais, taip pat individualiai padėkoti visiems išsamiai užpildžiusiems apklausą. Svarbu motyvuoti užpildyti apklausą, pilnai paaiškinant jos svarbą, ir informuoti kaip rezultatai bus panaudojami, bei informuoti apie tolimesnę projekto eigą.

ASMUO
KONTAKTAMS

Vėjūna Žalalytė | „Kurk Lietuvai“ projektų vadovė | vejuna.zalalyte@kurklit.lt

2a. Tikslo ir uždavinių forma

<p>Nagrinėjama viešosios politikos problema</p>	
<p>Konsultacijos tikslas</p>	
<p>Konsultacijos uždaviniai</p>	
<p>Kaip rezultatai bus panaudojami?</p>	

3a. Tikslinių grupių sąrašo forma

Nr.	Atstovaujama visuomenės dalis	Tikslinė grupė / organizacija

6a. Konsultacijos komandos forma

Komandos narys	Asmuo	Atsakomybės
Konsultacijos lyderis		
Temos kuratoriai		
Komunikacijos specialistas		
Organizatorius		
Moderatorius		

10a. Vertinimo rodiklių forma

Rodiklis	Aprašymas	Siekiamą reikšmę
Procesui vertinti		
Poveikiui vertinti		

18a. Vertinimo klausimynas

Proceso
vertinimas

18a. Vertinimo klausimynas

Poveikio
vertinimas
